

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عصر غیبت

درس نهم

بعدي

- تدریس درس نهم دین و زندگی (۲)
- تهیه توسط: حسام طالبی و شادمهر گرزین
- مدرسه شهید بهشتی قائم شهر
- پایه یازدهم
- کلاس ۲۰۳ تجربی
- دبیر: جناب آقای احمدی
- زمستان ۹۸

قبلی

بعدی

مقدمهٔ درس

دورهٔ امامت امام زمان (عج الله تعالی فرجه الشریف) با غیبت کوتاهی شروع شد که ۶۹ سال به طول انجامید. پس از آن، غیبتی طولانی آغاز شد که تاکنون ادامه دارد.

در این درس می‌خواهیم بدانیم:

۱. علت غیبت امام زمان (عج) چیست؟
۲. ایشان در دوران غیبت، چگونه پیروان خود را هدایت و یآوری می‌کنند؟
۳. ما در دوران غیبت چه مسئولیت‌هایی داریم؟

قبلی

بعدی

پایان

زندگی امام عصر (عج) پیش از امامتشان چگونه بود؟

حضرت مهدی (عج)، دوازدهمین امام ما، در سپیده دم جمعه، نیمه شعبان سال ۲۵۵ هـ.ق. در «سامرا» متولد شد و تا سال ۲۶۰ هـ.ق. در کنار پدر بزرگوارش زندگی می کرد. امام حسن عسکری (علیه السلام) در این مدت، ایشان را از گزند حاکمان عباسی که تصمیم بر قتل وی داشتند، حفظ نمود و با آن که در محاصره نیروها و جاسوسان حاکمان بود، ایشان را به بعضی از یاران نزدیک و مورد اعتماد خود نشان می داد و به عنوان امام بعد از خود معرفی می کرد.

زندگی امام عصر (عج) پس از امامتشان چگونه ادامه یافت؟

پس از شهادت امام حسن عسکری (ع) در سال ۲۶۰ هـ.ق. ، امامت امام مهدی (عج) آغاز شد. آن حضرت از ابتدای امامت خود که تاکنون ادامه دارد، دو غیبت داشته است. اول غیبتی که تا سال ۳۲۹ هـ.ق. طول کشید و «غیبت صغری» نامیده می شود. امام در این دوره، با این که زندگی مخفی داشت، اما از طریق چهار نفر از یاران صمیمی و مورد اعتماد، پیوسته با پیروان خود در ارتباط بود و آنان را رهبری می کرد. این چهار شخصیت بزرگوار به «نواب اربعه» و «نواب خاص» معروف بوده اند. شش روز مانده به درگذشت آخرین نایب، امام عصر (عج) برای ایشان نامه ای نوشت و فرمود: به فرمان خداوند، پس از وی جانشینی نیست و مرحله دوم غیبت آغاز می شود. به دلیل طولانی بودن این دوره از غیبت، آن را «غیبت کبری» می نامند.

زندگی امام زمان (عج)

تاریخ تولد: جمعه، نیمه شعبان سال ۲۵۵ هـ.ق.

مکان تولد: سامرا

تاریخ شروع امامت: سال ۲۶۰ هـ.ق.

۵ سال زندگی مخفیانه که فقط بعضی یاران نزدیک و مورد اعتماد ایشان را می شناختند.

غیبت صغری: از سال ۲۶۰ تا ۳۲۹ هـ.ق. (۶۹ سال) که از طریق نواب اربعه با مردم ارتباط داشتند

غیبت کبری: از سال ۳۲۹ هجری آغاز شد و تاکنون ادامه دارد.

نقش مردم جامعه در شهادت امامان چه بود؟

درست است که حاکمان بنی امیه و بنی عباس، ظالمانه و غاصبانه حکومت را به دست گرفته بودند و عاملان اصلی به شهادت رساندن امامان بودند، اما بیشتر مردم تسلیم این حاکمان شده بودند و با آنان مبارزه نمی کردند و وظیفه امر به معروف و نهی از منکر را انجام نمی دادند. اگر مردم آن دوره با این حاکمان ظالم، مبارزه می کردند، خلافت در اختیار امامان قرار می گرفت و آن بزرگواران، بیش از پیش مردم را به سوی توحید و عدل فرا می خواندند و جامعه بشری در مسیر صحیح کمال پیش می رفت.

علت غیبت امام مهدی (عج) چیست؟

همان طور که در تاریخ نقل شده، سخت گیری حاکمان بنی عباس نسبت به امام دهم و یازدهم تا حدی شدت یافته بود که آن بزرگواران را در محاصره کامل قرار داده بودند؛ زیرا آنان از اخباری که از پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) و سایر امامان رسیده بود، مطلع بودند.

پیامبر اکرم (ص)، درباره دوازده جانشین خود با مردم سخن گفته بودند و امام مهدی (عج) را به عنوان آخرین امام و قیام کننده علیه ظلم و برپاکننده عدل در جهان معرفی کرده بود. امیرالمؤمنین علی (ع) و سایر امامان نیز از آن حضرت و مأموریتی که که از جانب خدا دارد، یاد کرده بودند؛ از این رو، حاکمان بنی عباس در صد بودند تا مهدی موعود (عج) را به محض تولد به قتل برسانند. از این رو، خداوند آخرین ذخیره و حجت خود را از نظر ها پنهان کرد تا امامت در شکلی جدید و از پس پرده غیبت ادامه یابد و تا فراهم شدن شرایط برای تشکیل حکومت جهانی از نظر ها پنهان باشد. این غیبت ان قدر ادامه می یابد که نه تنها مسلمانان، بلکه جامعه جهانی شایستگی درک ظهور و بهره مندی کامل از وجود آخرین حجت الهی را پیدا کند.

امام علی (ع) می فرماید: «زمین از حجت خدا (امام) خالی نمی ماند. اما خداوند، به علت ستمگری انسان ها و زیاده روی شان در گناه، آنان را از وجود حجت در میانشان بی بهره می سازد.»

دگرگون نخواهد کند مدتی
نخواهد دگرگون نماید ز پیش

خداوند احوال هیچ امتی
مگر آنکه آن قوم احوال خویش

فهرست

بعدی

تدبر در قرآن

خداوند در آیه ۵۳ سوره انفال، علت از دست دادن نعمت ها را بیان کرده است.

«ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَ أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ»

«خداوند نعمتی را که به قومی ارزانی کرده است، تغییر نمی دهد مگر آن که آن ها، خود وضع خود را تغییر دهند. همانا که خداوند شنوا و داناست.»

با تفکر در این آیه عبارت های زیر را کامل کنید:

۱. اگر مردم نعمتی را که خداوند به آنها داده درست استفاده نکنند، ..... **خدا آن نعمت را از آنان می گیرد.** .....

۲. زمینه ساز هلاکت یا عزت و سربلندی یک جامعه، **رفتار خود مردم همان جامعه هستند.** .....

مفهوم آیه: خود مردم عامل از دست دادن نعمت اند.

پیام آیه

۱. خداوند در ابتدا به انسان نعمت می دهد. **أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ**

۲. اما انسان با انجام گناه و سرکشی، شایستگی و بهره مندی از نعمت را از دست می دهد (علت) و به همین دلیل خداوند نعمت را از انسان می گیرد. **حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ**

۳. پس نعمت دادن خداوند که برخاسته از رحمت اوست، مقدم بر تغییر رفتار مردم و تغییر نعمت که برخاسته از غضب اوست، می باشد.

۴. این یک سنت اجتماعی است که انسان های جامعه خودشان سرنوشتشان را مشخص می کنند. **حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ**

۵. هلاکت یا عزت و سربلندی مردم جامعه، معلول رفتار مردم جامعه است.

۶. این آیه و حدیث امام علی (ع) در مورد حجت خداوند بر روی زمین، هم مفهوم اند زیرا وجود حجت الهی بر روی زمین از نعمت های خداست.

جمع بندی و نکات اسلاید های قبل

حاکمان بنی عباس چون از سخنان پیامبر(ص) و امامان درباره قیام مهدی موعود (عج) علیه ظلم مطلع بودند(علت)، می خواستند امام عصر(عج) را به محض تولد به قتل برسانند.

دلایل غیبت امام عصر(عج) (معلول)

در خطر بودن جان ایشان از گزند حاکمان عباسی (علت)

ستمگری انسان ها و زیاده روی شان در گناه (علت)

دلیل تداوم غیبت امام زمان (عج)(معلول): عدم شایستگی انسان ها در بهره مندی از ظهور حجت الهی(علت)

غیبت امام عصر (عج) تا زمانی ادامه می یابد که شرایط برای تشکیل حکومت جهانی فراهم شده و جامعه انسانی (نه فقط مسلمانان) شایستگی درک ظهور و بهره مندی از حجت الهی را داشته باشد.

درک صحیح از معنای غیبت امام زمان (عج) چیست؟

برای درک درست رهبری امام در عصر غیبت، ابتدا باید توجه کنیم که امام را از آن جهت «غایب» نامیده اند که ایشان از نظرها «غایب» است، نه این که در جامعه حضور ندارد. به عبارت دیگر، این انسانها هستند که امام را نمی بینند، نه این که ایشان در بین مردم نیست و از وضع مردم بی خبر است.

امیر المؤمنین علی (ع) می فرماید:

«حجت خداوند در میان مردم حضور دارد، از معابر و خیابانها عبور می کند... به نقاط مختلف می رود، سخن مردم را می شنود و بر جماعت مردم سلام می کند... تا این که زمان حضور و وعده الهی و ندای آسمانی فرا می رسد. هان! آن روز، روز شادی فرزندان علی و پیروان اوست.»

مقام ولایت معنوی امام زمان (عج) را توضیح دهید؟

به دلیل غایب بودن ایشان، بهره مندی از امام در عصر غیبت کاهش می یابد. از این رو آن حضرت خود را به خورشید پشت ابر تشبیه کرده اند. در این دوره، نه امکان حکومت و ولایت ظاهری آن امام هست و نه امکان تشکیل جلسات درس و تعلیم معارف و احکام دین توسط ایشان. برای همین این بهره مندی، منحصر به «ولایت معنوی» می شود که نیازمند به ظاهر بودن بین مردم مردم نیست. ایشان به اذن خداوند از احوال انسان ها آگاه است، افراد مستعد و به ویژه شیعیان و محبان خویش را از کمک ها و امداد های معنوی خویش برخوردار می سازد. امام عصر (عج) در نامه ای به شیخ مفید، از علمای بزرگ اسلام، می فرماید:

«ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده و مخفی نیست.»

هم اکنون نیز امام عصر (عج) سرپرست، حافظ و یاور مسلمانان است. هدایت باطنی افراد، حل بعضی از مشکلات علمی علما، خبر دادن از پاره ای رویداد ها، دستگیری از درماندگان و دعا برای مؤمنان، نمونه هایی از یاری رسانی های آن حضرت است. چه بسیارند افرادی که از یاری آن امام برخوردار می شوند، بدون آن که ایشان را بشناسند.

رهبری امام عصر (عج) در دوره غیبت چگونه انجام می شود؟

بنابراین، دوره غیبت، به معنای عدم رهبری امام عصر (عج) نیست، بلکه رهبری حقیقی مسلمانان هم اکنون نیز به عهده ایشان است؛ اما انسان های عادی این رهبری را حس نمی کنند؛ همان طور که برخی انسان ها فواید خورشید پشت ابر را در نمی یابند و مشاهده نمی کنند. اگر شب، عالم را فرا گیرد و خورشید هیچ گاه طلوع نکند، آن زمان است که نعمت وجود خورشید پشت ابر نیز بر همگان روشن خواهد شد.

قبلی

بعدی

جمع بندی و نکات اسلاید های قبل

غیبت امام عصر (عج) در مقابل ظهور است، نه حضور ایشان. امام زمان (عج) در زمان غیبت در جامعه حضور دارند و از احوال مردم آگاهند.

مشابهت های امام عصر (عج) به خورشید پشت ابر

مردم از وجود امام عصر (عج) در زمان غیبت (در قالب ولایت معنوی) بهره می برند.

غیبت روزی پایان می یابد و ظهور امام حتمی است؛

همان طور که خورشید قطعاً از پشت ابر بیرون می آید.

مسئولیت های مرجعیت دینی و ولایت ظاهری امام زمان (عج) در زمان غیبت انجام نمی شوند،

اما افراد مستعد با اذن خداوند از ولایت معنوی ایشان بهره می برند

حدیث امام علی (ع) در مورد حضور حجت الهی در میان مردم و نامه امام زمان (ع) به شیخ مفید

هر دو اشاره به ولایت معنوی امام عصر (عج) و حضور ایشان در جامعه دارند.

قرآن کریم در برخی از آیات دربارهٔ آیندهٔ زندگی انسان ها در زمین سخن گفته است و وعده هایی داده است.

تدبر در قرآن

فهرست

بعدي

تدبر در قرآن

«وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَ لَيَبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَ...» نور، ۵۵

خداوند به کسانی از شما که ایمان آورده و عمل صالح انجام داده اید، وعده داده است که آنان را جانشین در زمین قرار دهد، همانطور که قبل از آنان کسانی را جانشین قرار داد و دینشان را که برای آنان پسندیده، مستقر سازد و بیم و ترس و امیدشان را به امنیت مبدل سازد. [به گونه ای که دیگر] مرا پرستند و به چیزی شرک نورزند.

۱. این آیه بیانگر حکمت الهی است، زیرا بر همین مبنا خداپرستان اعتقاد دارند که در آینده زمین، حق پیروز خواهد بود.

۲. در این آیه خداوند به بعضی مؤمنان صالح وعده می دهد:

(۱) جانشینی در زمین لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ

(۲) استقرار دین مورد رضایت آنها در زمین لَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ

(۳) تبدیل بیم و ترس به امنیت لَيَبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا

(۴) پرستش خدا و نابودی شرک يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا

۳. تنها کسانی شایستگی جانشینی و حکومت بر زمین را دارند که اهل ایمان و عمل صالح باشند.

۴. اسلام دینی است که در آینده در جهان استقرار خواهد یافت. لَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ

۵. ایجاد امنیت و یکتاپرستی در جهان تنها با حکومت مؤمنان صالح ممکن است. لَيَبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا

۶. در این آیه مفهوم ضرورت تشکیل حکومت برای اجرای احکام دین بیان شده است. لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ - يَعْبُدُونَنِي

۷. این آیه اشاره به روز حکومت حضرت مهدی (عج) دارد.

تدبر در قرآن

۱. منت خداوند بر مستضعفان زمین بیانگر نعمت بزرگ و ارزشمند پیشوایی و وراثت زمین است که به آنها بخشیده. **نُرِيدُ أَنْ مَمَّنَّ**

۲. این آیه بیانگر حکمت الهی است و بر مبنای این خداوند اراده کرده تا در آینده زمین، حق پیروز شود.

۳. منت خداوند بر مستضعفان این است که آنان را در زمین امام و پیشوا قرار داده و آنها وارثان زمین اند. **نَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ**

«و نُرِيدُ أَنْ مَمَّنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ» **قصص، ۵**

ما می خواهیم بر مستضعفان زمین، منت نهیم و آنان را پیشوایان [مردم] و آنان را وارثان [زمین] قرار دهیم.

مفهوم آیه: سرنوشت مستضعفان در زمین

تدبر در قرآن

«وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
الصَّالِحُونَ» انبیاء، ۱۰۵

به راستی که در زبور، پس از ذکر [در تورات] نوشته ایم که زمین را بندگان شایسته من ارث می برند.

مفهوم آیه: سرنوشت بندگان شایسته در زمین

۱. این آیه بیانگر حکمت الهی است که با توجه به عقیده خداپرستان در آینده زمین، حق پیروز می گردد.

۲. خداوند به بندگان شایسته و صالح وعده وراثت زمین را می دهد. **أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ**

۳. این که بندگان شایسته وارثان زمین خواهند بود در زبور داوود (ع) و تورات موسی (ع) نیز بیان شده است. **كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ**

۴. اعتقاد به منجی در سایر ادیان نیز وجود دارد. **كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ**

۵. تنها کسانی شایستگی وراثت زمین را دارند که بنده صالح خدا باشند. **يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ**

۶. کتاب زبور پس از تورات نوشته شده، پس می توان گفت که حضرت داوود (ع) پس از حضرت موسی (ع) به نبوت رسیده است. **كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ**

در آیات قبل بیندیشید و بگوئید چه آینده ای برای هر یک از موارد زیر بیان شده است؟

زمین را به ارث می برند.

مؤمنین صالح

جانشینان خداوند در زمین خواهند بود.

مستضعفین

در زمین مستقر می شود.

بندگان شایسته

پیشوای مردم و وارث زمین خواهند بود.

دین حق

اعتقاد سایر ادیان دربارهٔ موعود و منجی چیست؟

موعود و منجی در ادیان

پیامبران الهی، برای تحقق وعدهٔ الهی (پیروزی حق بر باطل در آیندهٔ تاریخ)، از یک طرح الهی سخن گفته‌اند. آنان اعلام می‌کنند که گرچه مستکبران نمی‌خواهند، اما روزی جامعهٔ بشری آماده پذیرش حق خواهد شد و یک رهبر و ولی تعیین شده از جانب خداوند ظهور می‌کند و حکومتی عادلانه در جهان تشکیل می‌دهد.

این عقیدهٔ اصلی همهٔ پیامبران الهی است، اما تعلیمات هر پیامبری، جز پیامبر خاتم، پس از وی دستخوش دگرگونی شد؛ یکی از این دگرگونی‌ها مربوط به چگونگی ظهور و تشکیل حکومت جهانی بود. با این وجود همه در اصل الهی بودن پایان تاریخ و ظهور ولی خدا برای برقراری حکومت جهانی اتفاق نظر دارند.

اعتقاد اهل سنت و شیعیان درباره حضرت مهدی (عج) چیست؟

موعود در اسلام

ما مسلمانان نیز مانند پیروان سایر ادیان الهی عقیده داریم که در آخرالزمان منجی انسان ها، ظهور خواهد کرد و جهان را به نهایت عدل خواهد رساند. این منجی، امام مهدی (عج) است که از نسل پیامبر اکرم (ص) می باشد.

در کتاب های حدیثی اهل سنت تأکید شده که امام «مهدی» از نسل پیامبر اکرم (ص) و حضرت فاطمه (سلام الله علیها) است، البته آنان معتقدند که امام مهدی (عج) هنوز به دنیا نیامده است.

ما شیعیان معتقدیم که بنا بر سخنان صریح پیامبر اکرم (ص) و ائمه اطهار، موعود و منجی انسان ها دوازدهمین امام و فرزند امام حسن عسکری (ع) است و با توجه خاص خداوند، به حیات خود ادامه می دهد تا این که به اذن خداوند ظهور می کند و حکومت جهانی اسلام را تشکیل می دهد.

مشخص بودن بودن پدر و مادر امام زمان (عج) و اعتقاد به زنده بودن ایشان و حضورشان در جامعه، چه فوایدی دارد؟

مشخص بودن پدر و مادر امام زمان (عج)، این فایده را دارد که اگر ماجراجویان فریبکاری بخواهند خود را مهدی موعود معرفی کنند، به زودی شناخته می شوند و مردم هوشیار، فریب آنها را نمی خورند.

اعتقاد به زنده بودن آن حضرت و حضور ایشان در جامعه فواید زیر را دارد:

اول این که پیروان آن حضرت، از یک سو، امام خود را حاضر و ناظر بر خود می یابند و از سوی دیگر، آنان می توانند خواسته های خود را با آن امام خود همانند دوستی صمیمی در میان بگذارند و برای به دست آوردن رضایت ایشان تلاش کنند.

دوم این که جامعه به صورت های گوناگون از هدایت های امام و از ولایت معنوی ایشان برخوردار می گردد.

اکنون بینیم ما دوستان و پیروان حضرت
چه وظایفی در دوران غیبت داریم؟

مسئولیت های منتظران

فهرست

بعدی

چرا تقویت معرفت و محبت به امام عصر (عج) در عصر غیبت ضرورت دارد؟

مسئولیت های منتظران: ۱- تقویت معرفت و محبت به امام

پیامبر و امام از پدر و مادر نیز برای مؤمنان مهربان ترند و آنان که چنین معرفتی را به دست آورده اند، محبت بیشتری به پیامبر و امام دارند. پیامبر اکرم (ص) در سخنانی ضمن معرفی همهٔ امامان، دربارهٔ امام عصر (عج) می فرماید:

«هر کس دوست دارد خدا را در حال ایمان کامل و مسلمانی مورد رضایت او ملاقات کند، ولایت و محبت امام عصر (عج) را بپذیرد».

شناخت جایگاه امام در پیشگاه الهی، آشنایی با شیوهٔ حکومت داری ایشان به هنگام ظهور، آشنایی با صفات و ویژگی های ایشان در سخنان معصومین از عوامل مؤثر در معرفت و محبت به امام زمان (عج) و از بین رفتن تردید هاست.

تفکر در حدیث

نکات حدیث

۱. این حدیث لزوم شناخت امام زمان (عج) را بیان می کند.
۲. زندگی مردم پیش از اسلام همان جاهلیت است؛ اگر کسی امام زمانش را نشناسد و از او پیروی نکند (علت)، گویی اصلا مسلمان نشده و در همان جاهلیت به سر می برد (معلول).
۳. عدم پذیرش ولایت امام و در عوض پذیرش حکومت های غیر اسلامی که فرمانروایی ظالمانه و طاغوتی دارند، جاهلیت است.
۴. تفاوت اصلی جاهلیت و اسلام وجود امام در جامعه است.
۵. این حدیث بیانگر اهمیت شناخت امام است و با حدیث جابر که در آن پیامبر (ص) به معرفی امامان می پردازد، هم مفهوم است.
۶. نشناختن امام که همان بازگشت به جاهلیت است از مصادیق عبارت «انقلبتم علی اعقابکم» می باشد.

با توجه به توضیحات قبل، در این حدیث بیندیشید و بگویید چرا پیامبر (ص) فرموده است:

«مَنْ مَاتَ وَ لَمْ يَعْرِفْ إِمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً»

هر کس بمیرد و امام زمان خود را نشناسد، به مرگ جاهلی مرده است.

پاسخ: زیرا تداوم قلمرو های سه گانه رسالت (مربعیت) بینی، ولایت ظاهری و ولایت معنوی) در شکل امامت انجام می شود و اگر کسی امام زمان خود را نشناسد از او پیروی نفواهد کرد و و اگر کسی امام زمانش را نشناسد و از او پیروی نکند، عملا از رسالت رسول اکرم (ص) بی بهره می ماند، همان چیزی که مردم در عصر جاهلیت با آن مواجه بودند.

پیروی از امام عصر (عج) در عصر غیبت به چه معناست؟

مسئولیت های منتظران: ۲- پیروی از فرمان های امام عصر (عج)

منتظر حقیقی تلاش می کند که در عصر غیبت، پیرو امام خود باشد و از ایشان تبعیت کند. رسول خدا (ص) می فرماید:

«خوشا به حال کسی که به حضور «قائم» برسد در حالی که پیش از قیام نیز پیرو او باشد».

مراجعه به عالمان دین، عمل به احکام فردی و اجتماعی دین و مقابله با طاغوت ها از جمله دستورات امام زمان (عج) است که پیروان آن حضرت به دنبال انجام آن هستند. به عنوان نمونه، تشکیل حکومت اسلامی در عصر غیبت و برکنار کردن حاکمان ستمگر یکی از علائم پیروی از امام عصر (عج) است.

قبل

بعدی

ویژگی های یاران امام عصر (عج) در سخن امام علی (ع) چیست؟

مسئولیت های منتظران: ۳- آماده کردن خود و جامعه برای ظهور

منتظر، عصر غیبت را عصر آماده باش برای یاری امام تلقی می کند و خود را سربازی برای یاری آن حضرت به حساب می آورد. او هر لحظه منتظر است ندای امام (عج) در جهان طنین انداز شود و مردم را برای پیوستن به حق فراخواند.

امام علی (ع) درباره کسانی که با امام بیعت می کنند، می فرماید:

«امام با این شرط با آنها بیعت می کند که در امانت خیانت نکنند، پاک دامن باشند، اهل دشنام و کلمات زشت نباشند، ظلم و ستم و خونریزی نکنند، به خانه ای هجوم نبرند، کسی را به ناحق آزار ندهند، ساده زیست باشند و بر مرکب های گران قیمت سوار نشوند، لباس های فاخر نپوشند، به حقوق مردم تجاوز نکنند، به یتیمان ستم نکنند، دنبال شهوت رانی نباشند، شراب ننوشند، به پیمان خود عمل کنند، ثروت و مال را احتکار نکنند... و در راه خدا به شایستگی جهاد نمایند.»

چه کسانی می توانند ویژگی های نام برده شده توسط امام علی (ع) برای منتظر حقیقی را داشته باشند؟

کسانی که قبل از ظهور آن امام، در صحنه فعالیت های اجتماعی و نبرد دائمی حق و باطل، در جبهه حق حضوری فعال داشته باشند و با ایستادگی در مقابل شیاطین درون و برون، ویژگی هایی همچون شجاعت، عزت نفس و پاکدامنی را در خود پرورانده باشند.

چه کسانی در روز ظهور امام عصر (عج) مانند قوم موسی (ع) عمل خواهند کرد؟

کسی که در عصر غیبت تنها با گریه و دعا سر کند و در صحنه نبرد حق طلبان علیه مستکبران حضور نداشته باشد، در روز ظهور به علت عدم آمادگی، مانند قوم موسی (ع) به امام مهدی (عج) خواهد گفت: «تو و پروردگارت بروید و بجنگید، ما این جا می نشینیم».

عوامل پویایی جامعه شیعه چیست؟

همان طور که برخی جامعه شناسان گفته اند، پویایی جامعه شیعه در طول تاریخ به دو عامل وابسته بوده است:

۱. گذشته سرخ: اعتقاد به عاشورا، آمادگی برای شهادت و ایثار

۲. آینده سبز: انتظار برای سرنگونی ظالمان و گسترش عدالت در جهان، زیر پرچم امام عصر (عج)

تعداد و ویژگی های ظاهری یاران امام عصر (عج) چیست؟

یاران امام، پیشتر از تحول جهانی و سازندگان تمدن اسلامی اند. هسته مرکزی این یاران ۳۱۳ نفر، به تعداد یاران پیامبر اکرم (ص) در جنگ بدر هستند که بنا به فرموده امام باقر (ع) ۵۰ نفر از آنان از زنان اند. هم چنین در احادیث آمده است که بیشتر یاران امام را جوانان تشکیل می دهند.

چرا انتظار فرج از برترین اعمال عصر غیبت است؟

مسئولیت های منتظران: ۴- دعا برای ظهور امام (عج)

در انتظار بودن، خود از برترین اعمال عصر غیبت است؛ زیرا فرج و گشایش واقعی برای دینداران، با ظهور آن حضرت حاصل می شود.

امیر مؤمنان (ع) می فرماید:

«منتظر فرج الهی باشید و از لطف الهی مأیوس نشوید و بدانید که محبوب ترین کارها نزد خداوند، انتظار فرج است.»

لازمه این انتظار، دعا برای ظهور امام عصر (عج) است.

امام عصر (عج) زمانی ظهور می کند که مردم جهان از همهٔ مکتب های غیر الهی و مدعیان برقراری عدالت در جهان ناامید شده اند. و با تبلیغی که منتظران واقعی کرده اند، دل های مردم به سوی آن منجی الهی جلب شده است. بیشتر مردم همین که ندای امام و طرفداران ایشان را می شنوند، با شوق به سوی آن حضرت می شتابند. اما مستکبران و ظالمان در مقابل امام می ایستند که در نهایت شکست می خورند و حکومت جهانی امام تشکیل می شود. با تشکیل حکومت امام عصر (عج) همهٔ اهداف انبیا تحقق می یابد. در میان این اهداف به چند مورد آن اشاره می کنیم.

نگاهی به جامعهٔ مهدوی

عدالت گستری در جامعه مهدوی چگونه انجام می شود؟

پیامبر اکرم (ص) فرمود:

«با ظهور امام عصر (عج) خداوند زمین را از قسط و عدل پر خواهد کرد، بعد از این که ظلم و جور پر شده باشد.»

در جامعه مهدوی، قطب مرفه و قطب فقیر، طبقه مستکبر و طبقه مستضعف وجود ندارد.

امام باقر (ع) می فرماید:

«آن چنان میان مردم مساوات برقرار می کند که نیازمندی پیدا نخواهد شد تا به او زکات داده شود.»

قبلی

بعدی

آبادانی سرزمین ها در جامعه مهدوی چگونه خواهد بود؟

برکت و آبادانی، همه سرزمین ها را فرا می گیرد. برای مثال، اگر کسی سرزمین های بین عراق و شام را که بسیاری از آن در حال حاضر کویری است، بینماید، همه را سرسبز و خرم خواهد دید.

قبل

بعد

شکوفایی عقل و علم در جامعه مهدوی چگونه محقق می شود؟

این دوران زمان کامل شدن عقل های آدمیان است و با لطف و توجه ویژه ای که امام زمان (عج) به همه انسان ها می کند، عقل آنان کامل می شود.

قبلی

بعدی

امنیت کامل در جامعه مهدوی چگونه برقرار می شود؟

در آن دوران، اگر کسی از شرق یا غرب عالم، شب و روز، زن یا مرد و به تنهایی به سمت دیگر حرکت کند، احساس ناامنی و ترس نمی کند و از دزدی اموال و ثروت دیگران خبری نیست.

قبلی

بعدی

ثمرات فراهم شدن زمینه رشد و کمال برای همه انسان ها در جامعه مهدوی چیست؟

از همه موارد قبل مهم تر، این که در جامعه مهدوی زمینه های رشد و تکامل همه افراد فراهم است. انسان ها بهتر می توانند خدا را بندگی کنند، فرزندان صالح به جامعه تقدیم نمایند و خیرخواه دیگران باشند. بدین ترتیب، انسان ها به هدفی که خداوند در خلقت برای آنها تعیین کرده، بهتر و آسان تر می رسند.

قبلی

بعدی

مشتاق و منتظر امام زمان (عج) با خود این گونه نجوا می کند:

عمری ست که از حضور او جانانیم
او منتظر است تا که ما برگردیم
در غربت سخت خویش تنها مانیم
ماییم که در غیبت کبری مانیم

و از عدم آمادگی خود و جامعه سخن می گوید که:

قطعه گمشده ای از پر پرواز کم است
این همه آب که جاری است نه اقیانوس است
یازده بار شمردیم و یکی باز کم است
عرق شرم زمین است که سرباز کم است

اندیشه و تحقیق

فهرست

بعدي

از دیدگاه قرآن کریم، آینده تاریخ از آن چه کسانی است؟

پاسخ:

آینده تاریخ از آن بندگان صالح و شایسته خداوند است و همراه با حاکمیت مستضعفان و پیروزی جبهه حق بر باطل می باشد.

قبلی

بعدی

منتظر بودن به انتظار، چه تأثیر هایی بر شخصیت فرد منتظر دارد؟

پاسخ:

الف) انسان منتظر هدف و آرمان خود را می شناسد و یقین دارد که روزی این هدف در جهان در جهان تحقق می یابد. از این رو همواره برای رسیدن جامعه به چنین هدفی تلاش می کند تا جامعه هر چند یک قدم به آن هدف نزدیک تر شود. از این رو انسان منتظر فردی فعال و بانشاط است که امید به آینده ای زیبا دارد.

ب) از آنجایی که انتظار امام زمان (عج) از روی مهر و محبت به ایشان است، پس فرد منتظر برای جلب رضایت ایشان تلاش می کند و سعی می کند صفات و ویژگی هایی پیدا کند که در زمره یاران حضرت قرار بگیرد.

قبلی

بعدی

این جمله را تحلیل کنید: «منتظران مصلح، خود باید صالح باشند».

پاسخ:

یعنی شخصی که منتظر موعود و مصلح جهانی است ابتدا باید از خود شروع کند و با انجام اعمال صالح خود و دیگران را برای آمدن موعود و اصلاح جامعه جهانی آماده نماید تا زمینه ظهور فراهم شود.

پایان

امیدواریم این ارائه مورد توجه
شما قرار گرفته باشد.

پایان